

26

Είναι πανάκεια το ευρωμόλογο;

Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Παραδοσιακά, οι κανονικοί ρυθμοί στην Ελλάδα επανέρχονται σταδιακά μετά τον Δεκαπενταύγουστο. Τα πανηγύρια ολοκληρώνονται, τα μπάνια του λαού φτάνουν στο τέλος τους, οι οικογένειες γυρίζουν στα σπίτια τους, οι αδειούχοι στις δουλειές τους και τα παιδιά μπαίνουν σε τροχιά προσαρμογής για τα επερχόμενα θυρανοίξια των σχολείων. Όλα αυτά σύμφωνα με τον ονειρικό και τακτοποιημένο κόσμο των παλιών αναγνωστικών, που έχει ανατραπεί βέβαια εδώ και πολλά χρόνια από την πραγματικότητα. Όπως φαίνεται, όμως, και αυτή η πραγματικότητα που είχαμε συνηθίσει, δεν θα είναι φέτος η ίδια. Τα πανηγύρια και τα μπάνια τελειώνουν, αλλά οι οικογένειες επιστρέφουν πολύ ανήσυχες, οι αδειούχοι δεν γνωρίζουν αν και

*Είναι έτοιμες
οι ευρωπαϊκές ηγεσίες
να δεχθούν την κοινή
οικονομική διακυβέρνηση,
όπου φυσικά
τον πρώτο λόγο θα
τον έχει η Γερμανία;*

σε ποια κατάσταση θα βρουν τις δουλειές τους, ενώ δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι θα ανοίξουν τα σχολεία τον Σεπτέμβριο.

Με λίγα λόγια, αν η σεζόν που εγκαινιάστηκε τον Μάιο του 2010 μας έβγαλε από τον ονειρικό κόσμο και σε μεγάλο βαθμό μας φανέρωσε μία νέα, πολύ πιο δύσκολη πραγματικότητα, από το φθινόπωρο του 2011 μπαίνουμε σε μια περίοδο που μπορεί να αποδειχθεί ή του ύψους ή του βάθους. Περισσότερο ίσως εμείς, ως Έλληνες, αλλά και όλοι οι Ευρωπαίοι πιθανότατα. Η κλιμάκωση της κρίσης προκαλεί πρωτοφανή αβεβαιότητα και ρευστότητα όχι μόνο στο παρόν αλλά και για το άμεσο μέλλον. Ποτέ ο μεταπολεμικός τουλάχιστον Έλληνας δεν ήταν τόσο ανήμπορος να προβλέψει τι του επιφυλάσσει το αύριο και ποτέ δεν ένιωθε τόσο ανίσχυρος στη διαμόρφωσή του.

Οι ενδείξεις είναι ότι στην ίδια κατηγορία μπαίνουν σταδιακά και οι πολίτες άλλων ευρωπαϊκών χωρών με δυσβάσταχτο χρέος.

Κατά τους ειδικούς, το στοίχημα είναι να κρατήσει το ευρώ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, αν καταρρεύσει το ευρώ, κλονίζεται όλο το χρηματοπιστωτικό σύστημα πρώτα της Ευρώπης, αλλά κατά πάσα πιθανότητα και όλου του κόσμου, γι' αυτό διαλαλούν συνεχώς τη μεγάλη ανησυχία τους και οι αξιωματούχοι των μεγάλων οικονομικών δυνάμεων, ζητώντας παράλληλα από τις ευρωπαϊκές ηγεσίες να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα. Και τώρα πρέπει να απαντηθεί το ερώτημα ποια είναι αυτά τα κατάλληλα μέτρα και πώς μπορούν να εφαρμοστούν... Γιατί, ως τώρα τουλάχιστον, τα μέτρα που αποφασίστηκαν και ελήφθησαν αποδείχτηκαν ανεπαρκή, αν και όσον αφορά την Ελλάδα, ελάχιστα από αυτά εφαρμόστηκαν, είναι η αλήθεια.

Σήμερα είναι πλέον πολλοί, περιλαμβανομένων και αρκετών Γερμανών, εκείνοι που υποστηρίζουν ότι το μοναδικό φάρμακο για να αντεπεξέλθει η Ευρωζώνη στην κρίση είναι η έκδοση ευρωομόλογου. Το προωθεί η Κομισιόν διά του Ολι Ρεν, το φωνάζουν οι Σόρος και Στίγκλιτς, το θέλει ακόμη και ο πρόεδρος των Γερμανών εξαγωγέων, μεταξύ άλλων. Η αλήθεια είναι ότι δεν ξέρουμε αν το ευρωομόλογο θα αποδειχθεί πράγματι πανάκεια, ούτε και πόσο εύκολη υπόθεση είναι η έκδοσή του. Η Γερμανία αντιστέκεται πάντως σθεναρά στην έκδοσή του και ο φόβος είναι μήπως αν και όταν το αποφασίσει ή αναγκασθεί εκ των πραγμάτων να πει το Βερολίνο το «ναι» θα είναι πολύ αργά. Από την άλλη πλευρά, δεν είναι και εύκολο για την Αγκελα Μέρκελ να πείσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας της και τους Γερμανούς ψηφοφόρους να δεχθούν την έκδοση ευρωομόλογου, δίχως προηγουμένως να καθιερωθεί μία κοινή οικονομική διακυβέρνηση σε όλη την Ευρωζώνη.

Είναι όμως έτοιμες οι ευρωπαϊκές ηγεσίες να δεχθούν την κοινή οικονομική διακυβέρνηση, όπου φυσικά τον πρώτο λόγο θα τον έχει η Γερμανία;

Δεν είναι και εύκολο για την Αγκελα Μέρκελ να πείσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας της και τους Γερμανούς ψηφοφόρους να δεχθούν την έκδοση ευρωομόλογου.

Frankfurter Allgemeine

Σε ελληνικό γήπεδο

Με το δεύτερο πακέτο διάσωσης μέσα σε ένα χρόνο, η Ελλάδα δεν έχει ξεπεράσει ακόμη όλα τα εμπόδια. Υπάρχει συναινέση μεταξύ των Ελλήνων οικονομολόγων ότι οι αποφάσεις της συνόδου κορυφής της 21ης Ιουλίου είναι ένα αποτελεσματικό βήμα για τη διάσωση της Ελλάδας. Η Ελλάδα έχει τώρα περισσότερο χρόνο για τη βελτίωση της δημοσιονομικής της κατάστασης και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της, λέει ο Παύλος Μυλωνάς της Εθνικής Τράπεζας. Από την πλευρά του, ο Γιάννης Στουρνάρας του ΙΟΒΕ, επισημαίνει ότι η μπάλα βρίσκεται στο ελληνικό γήπεδο, αλλά οι Έλληνες καλούνται να αποδείξουν ότι μπορούν να δράσουν αποτελεσματικά. Εξαιρετικά επιφυλακτικός εμφανίζεται ο πρώην υπουργός Στέφανος Μάνος. Η κυβέρνηση υπόσχεται πολλά, αλλά ζητεί διαρκώς πίστωση χρόνου, επειδή πάλι δεν μπορεί να προσκομίσει απτά αποτελέσματα από την πολιτική της. Μοιάζει να μην κατανοεί τη σοβαρότητα της κατάστασης, είναι η κριτική του. «Ο πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου μας οδηγεί στη χρεοκοπία και ο ηγέτης της αντιπολίτευσης Αντώνης Σαμαράς θα το έκανε με μεγαλύτερη ταχύτητα», εκτιμά.

Le Monde

Απάτη η αναδιάρθρωση

Η συμφωνία των Βρυξελλών για το ελληνικό χρέος δεν θα μπορούσε να είναι πιο βλαβερή για τους φορολογούμενους. Οι ιδιώτες επενδυτές επωφελούνται εξασφαλίζοντας τις εγγυήσεις του Ταμείου FESF, ενώ ο «εθελοντικός» χαρακτήρας της συμμετοχής τους αποτελεί κατά κύριο λόγο ένα βασιλικό δώρο στους τραπεζίτες και άλλους κατόχους ελληνικών χρεογράφων, καθώς και μία σαφή υποχώρηση των κρατών απέναντι στον ιδιωτικό τομέα. Η θέση αδυναμίας, στην οποία έχουν περιέλθει οι κυβερνήσεις απέναντι στον ιδιωτικό τομέα, έχει τις ρίζες της στην απόφαση του υπουργού Οικονομίας των ΗΠΑ Τζέιμς Μπίκερ το 1982 να μην επιτρέψει καμία αναδιάρθρωση του χρέους της Λατινικής Αμερικής σε αμερικανικές τράπεζες. Για όσους αισιόδοξους υποστηρίζουν ότι το σχέδιο σωτηρίας αποτελεί το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης, η απάντηση έρχεται από την αδυναμία του ευρώ, η ύπαρξη του οποίου απειλείται από το σχέδιο διάσωσης. Η λύση βρίσκεται στην αναγκαία αναμενόμενη σύγκρουση των κυβερνήσεων με τα τραπεζικά συμφέροντα και τη ριζική αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα.